

Høring: Forslag til planprogram for rullering av Fylkesplan for Østfold

Fylkeetinget i Østfold behandlet 22. september 2016 forslag til planprogram for rullering av Fylkesplan for Østfold. Fylkeetinget vedtok å sende forslaget på høring med høringsfrist 15. november 2016. Med dette høringsbrevet varsles oppstart av fylkesplanprosessen.

Bakgrunn

Fylkesplan for Østfold er fylkets øverste strategiske plan. Planen gir føringer for hele østfoldsamfunnet, og er avhengig av innsats og medvirkning fra en rekke samfunnsaktører for å nå sine mål. Fylkesplanen skal samordne statens, fylkeskommunens og kommunenes virksomhet i fylket. Samtidig er fylkesplanprosessen en viktig arena for å utøve fylkeskommunens lovpålagte rolle som regional samfunnsutvikler.

Prosess og medvirkning

Gjeldende fylkesplan for Østfold, «Østfold mot 2050», ble vedtatt i 2009 og fikk gjennom vedtak av Regional planstrategi for Østfold i 2012 forlenget planperiode til 2012-2015. Gjeldende fylkesplan ble utarbeidet etter gammel plan- og bygningslov og godkjent ved Kongelig resolusjon i 2011. I ny plan- og bygningslov er ikke lenger fylkesplanen et obligatorisk dokument etter loven, og vil således egengodkjennes av Fylkeetinget som planmyndighet.

Regional planstrategi er nå fylkets eneste obligatoriske plandokument etter loven. Planstrategien analyserer situasjonen og utfordringene for Østfold og beskriver hvilke regionale planprosesser som skal iverksettes. Regional planstrategi 2016-2019 ble vedtatt av Fylkeetinget 22. september 2016. I planstrategien fastslås det at rullering av fylkesplanen skal starte opp i 2016 og ferdigstilles i 2018.

Fylkesplanens gjennomslag er avhengig av at den følges opp i praksis. Det er avgjørende at alle som skal bidra til realiseringen av planens mål, føler eierskap til planen. Det er derfor ønskelig med engasjement og innspill på bred front. Det vil i prosessen bli lagt vekt på åpen dialog og god informasjonsflyt om arbeidet. Dette kommer i tillegg til den ordinære høringsprosessen for planen.

Sentraladministrasjonen

Postadresse: Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Kontoradresse: Oscar Pedersensvei 39, Sarpsborg
Telefon: 69 11 70 00

E-post: sentralpost@ostfoldfk.no
Internett: www.ostfoldfk.no
Org.nr.: 842 952 972

For å utarbeide fylkesplanen, vil det bli opprettet arbeidsgrupper og referansegrupper med relevant og bred sammensetning. Dette skal sørge for å belyse fylkesplanen fra forskjellige ståsted. I den sammenheng er det viktig å koordinere arbeidet mot andre regionale planprosesser i regi av Østfold fylkeskommune, f.eks. næringsplan, transportplan og kompetanseplan. Det vil bli lagt vekt på å unngå parallelle og overlappende prosesser, slik at medvirkende aktører opplever sin innsats som effektiv og meningsfylt. Det er i den sammenheng foreslått å trekke partnerskapene/samarbeidsordningene Næringsriket Østfold, Østfold kompetanseforum, Østfoldhelsa og Klima Østfold inn i arbeidet.

Rammer for arbeidet

Gjeldende fylkesplan «Østfold mot 2050» satte langsiktige mål og føringer for utviklingen av østfoldsamfunnet. Planen innebar også et nybrottsarbeid i og med at den var den første fylkesplanen i landet som inneholdt en samlet arealstrategi for hele fylket. Fylkesplanen har utvilsomt vært viktig for å gi forutsigbarhet og retningslinjer for planarbeidet i Østfold.

Fylkesplanens langsiktighet og dens formål om forutsigbarhet, tilsier at rulleringen av planen i størst mulig grad bør holde fast ved den struktur, de modeller og det begrepsapparat som den gjeldende planene er bygd opp om. Endringer globalt, i samfunnet generelt og Østfold spesielt vil gi innspill til justeringer av planen. Men de hovedutfordringer og oppfølgingsområder som ble identifisert og definert i siste fylkesplanprosess, vil i stor grad også gjelde for denne rulleringen. Det innebærer blant annet fokus på følgende hovedtemaer:

- Verdiskaping og kompetanse
- Klima og miljø
- Levekår og folkehelse

Fylkestinget har i forbindelse med behandlingen av Regional planstrategi 2016-2019, prioritert følgende to innsatsområder i perioden:

1. *Øke antall arbeidsplasser mer enn befolkningsveksten, fordi tilgang til og muligheter for arbeid er en av de absolutt viktigste faktorene for velferd. Sysselsettingsandelen vil øke og levekårene vil bli bedre. Samtidig tilrettelegge for fortsatt sterk befolkningsutvikling (høy innflytting), fordi dette igjen vil stimulere lokalt næringsliv til vekst, og det vil gi arbeidsplasser i kommunene. For å sikre dette må det tas hensyn til en variert nærings-, areal- og befolkningsstruktur i fylket.*
2. *Samordne innsatsen for utviklingen av fremtidens kompetanse, slik at flest mulig mennesker i Østfold blir i stand til å bidra til verdiskapingen og nyte godt av et bærekraftig velferdssamfunn og et aktivt medborgerskap. Innsats på helhetlig skoleløp, fullføring av videregående skole og økt andel med høyere utdanning, høgskole og FoU som støtter regionalt næringsliv, og et næringsliv som legger til rette for mer forskning og innovasjon.*

Disse utfordringene behandles spesifikt i Regional plan for næringsutvikling, forskning og innovasjon og i Regional kompetanseplan, men vil også stå sentralt ved rullering av fylkesplanen.

Kommune- og regionreformen

Planprogrammet sendes på høring før sammenslåingsprosesser på kommune- og regionnivå er endelig avklart. De frivillige prosessene på kommunalt nivå tyder på at det ikke blir omfattende endringer i kommunestrukturen i Østfold. I forrige fylkesplanprosess ble de tre regionrådene (Mosseregionen, Nedre Glomma og Indre Østfold) samt Halden kommune benyttet som viktige premissleverandører for å utvikle regionale strategier for fire delregioner i fylket. Det foreslås nå at fylkesplanen forholder seg til tre delregioner: Indre Østfold, Ytre Østfold nord og Ytre Østfold sør. Regionrådene består som viktige premissleverandører i prosessen, og Halden kommune inngår i delregion Ytre Østfold sør.

På fylkeskommunalt nivå vil det høsten 2016 være samtaler og forhandlinger mellom Østfold, Akershus og Buskerud om sammenslåing. Disse fylkene har allerede mange felles prinsipper for sin planlegging, først og fremst gjennom samarbeidet i Osloregionen og i Østlandssamarbeidet. Så sent som 3. mai 2016 vedtok Osloregionens styre en revidert versjon av «Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen». I og med at de samtalende partene jobber etter likelydende retningslinjer på viktige planområder, vil rulleringen av fylkesplanen være en viktig prosess fram mot en eventuell sammenslåing i 2020. Særlig vil Østfold kunne tilpasse og oppdatere sitt plangrunnlag til utviklingen i Oslo og Akershus. Oslo og Akershus har nylig ferdigstilt et omfattende arbeid med en felles areal- og transportplan.

Fylkestinget har i sin behandling av forslag til planprogram lagt vekt på at fylkesplanprosessen harmoniseres med tilsvarende planarbeid hos Østfolds forhandlingspartnere.

Framdrift og organisering

Fylkesplanen foreslås inndelt i to hovedområder, samfunnsdelen og arealstrategien. I forrige fylkesplanprosess ble det jobbet parallelt med disse to hovedområdene. Det foreslås nå at samfunnsdelen utarbeides først. Arealstrategien kan da ta utgangspunkt i forankrede mål i samfunnsdelen. Arbeidet med planen vil foregå i følgende hovedfaser:

Oppstartsfasen legger rammene for planprosessen. Utarbeidelse, behandling og godkjenning av planprogrammet er sentralt for denne fasen. Videre er det viktig å nå ut med informasjon om planprosessen til alle berørte parter. Det igangsettes også eksterne utredninger i denne fasen (ferdig februar 2017).

Hovedfasen er fylkesplanprosessens politiske fase, hvor det gjøres nødvendige målavklaringer og hvor utsjekk mot regionråd/kommuner foregår. I første del av hovedfasen vil utrednings- og analysearbeidet sluttføres og brukes som faglig grunnlag for arbeidsgruppene. Arbeidsgruppene skal drøfte og utarbeide forslag til revisjon av sine respektive temaområder (ferdig januar 2018).

Formell slutfase starter med at Fylkestinget vedtar å legge forslag til fylkesplan ut til offentlig ettersyn. Etter utløp av høringsperioden behandles høringsinnspillene, og

planforslaget justeres. Fylkesplanen vedtas av Fylkestinget. Vedtatt fylkesplan sendes departementet til orientering (ferdig juni 2018).

Fylkesutvalget vil være styringsgruppe for planarbeidet. Den administrative koordineringen ligger til Samfunnsplanavdelingen i Østfold fylkeskommune ved fylkesdirektøren. Planprogrammet gir en nærmere beskrivelse av organiseringen av arbeidet.

Regional planbestemmelse

Plan- og bygningsloven åpner for at fylkeskommunen kan fastsette regional planbestemmelse med virkning i 10 år med mulighet for 5 års forlengelse. Det vurderes som aktuelt å benytte regional planbestemmelse for å erstatte midlertidige bestemmelser for kjøpesentre. Regional planbestemmelse kan også være aktuelt på andre områder. Utforming av slike eventuelle bestemmelser vil foregå i dialog med kommunene.

Nye områder og temaer

I Regional planstrategi 2016-2019 er det bestemt at samfunnssikkerhet og klimatilpasning i planleggingen skal tas inn som nytt tema i fylkesplanen. Det ble vurdert om det var behov for å utarbeide egen regional plan for dette. Samfunnssikkerhet i form av beredskap og forbyggende arbeid, er sektorovergripende. Vurderingen er derfor at temaet passer best som en integrert del av fylkesplanen framfor i egen regional plan. Parallelt med rulleringen av fylkesplanen vil Fylkesmannen utarbeide en ny fylkesROS (risiko- og sårbarhetsanalyse). Arbeidet vil foregå i tett dialog mellom Fylkesmannen og fylkeskommunen, slik at politiske avklaringer kan tas gjennom fylkesplanprosessen. Det er utarbeidet en egen prosjektbeskrivelse for fylkesROS som følger dette høringsbrevet og planprogrammet som vedlegg.

I Regional kystsoneplan for Østfold er det nedfelt at det skal gjøres avklaringer i.f.t. regionale dumpeplasser/sjødeponier for masse. Dette arbeidet trekkes inn i fylkesplanen.

I forrige regionale planstrategi ble det bestemt å utarbeide en fagrapport om råstoffuttak. Det er behov for regionale retningslinjer for masseforvaltning i Østfold, som sørger for at både uttak av råstoff og mottak/deponi av masser blir mest mulig effektivt og miljøvennlig, og i minst mulig konflikt med samfunnet forøvrig. Forvaltningen må optimaliseres både for økonomi, miljø og gjenbruk. Asplan Viak har nylig ferdigstilt fagrapporten «Råstoffuttak og masser i Østfold» på oppdrag av Østfold fylkeskommune. Denne utgjør et kunnskapsgrunnlag som vil bidra til et bedre beslutningsgrunnlag for planarbeidet både lokalt og regionalt. De store infrastrukturtiltakene i Østfold aktualiserer behovet for retningslinjer for deponering av masser. Fylkestinget vedtok derfor 22. september 2016 midlertidige retningslinjer som skal følges fram til fylkesplanen har behandlet tematikken og utarbeidet retningslinjer.

Høringsrunden

Østfold fylkeskommune ønsker uttalelser til forslag til Planprogram for rullering av Fylkesplan for Østfold. Det ønskes innspill både på innhold, organisering og prosess. Vi ber særlig høringsinstansene vurdere om den foreslåtte organisering og framdrift i

planprogrammet sikrer tilstrekkelige muligheter for forankring og medvirkning, balansert opp mot behovet for ny plan og en reell framdrift.

Det ønskes synspunkter på hvordan dialogen med regionene/kommunene kan tilrettelegges på best mulig måte, herunder regionrådenes rolle.

Dersom det er ønskelig med orienteringer om Planprogram for rullering av fylkesplanen i forbindelse med møter eller lignende, ta kontakt med prosjektleder Espen Nedland Hansen i Østfold fylkeskommune (se nedenfor).

Uttalelser sendes skriftlig innen 15. november 2016 til:

Østfold fylkeskommune v/Plan- og miljøseksjonen
sentralpost@ostfoldfk.no

Postadresse:

Østfold fylkeskommune v/Plan- og miljøseksjonen
Postboks 220
1702 Sarpsborg

Spørsmål kan rettes til:

Prosjektleder Espen Nedland Hansen, tlf. 930 54 428, e-post: espennh@ostfoldfk.no

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert av

Odd Roald Andreassen
kst. fylkesrådmann

Hilde Brandsrud
fylkesdirektør

VEDLEGG:

1. Høringsutkast Planprogram for rullering av Fylkesplan for Østfold
2. Prosjektbeskrivelse FylkesROS Østfold 2017